

HS014

รูปแบบในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชนโดยใช้การบูรณาการวรรณกรรม
และสื่อพื้นบ้านในจังหวัดเลย

Morality and Ethic development model for youths by integrating
Folkliteratures and local media in Loei Province

สุรัชชานุกูล นุ่นภูบาล¹สุธาสิณี ราชเจริญ²

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยนี้เพื่อสำรวจปัญหา สร้างรูปแบบ ทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบสื่อการ
พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนในจังหวัดเลย รูปแบบการวิจัยเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ
(Qualitative Research) โดยบูรณาการจากการจรรณกรรมและสื่อพื้นบ้าน มาเป็นเครื่องมือในการจัดทำ
รูปแบบในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เครื่องมือในการสำรวจปัญหาได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่ม
ตัวอย่าง ควบคู่กับแบบสังเกต การประเมินผลใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้างนำเสนอข้อมูลในรูปแบบ
พรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาที่เยาวชนร่วมกันนำเสนอ มีอยู่ 12 รายการ เมื่อนำปัญหามาจัดทำเป็น
แบบสอบถามแบบปลายปิดเพื่อจัดลำดับหาความถี่ จากกลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน 3 อันดับแรกของปัญหา
ที่เยาวชนกลุ่มเป้าหมายให้ข้อมูลค่าความถี่มีปัญหาค่านิยมและเลิกเรียนกลางคัน, ปัญหาเรื่องติดเกม
ติดการพนันและปัญหายาเสพติด การใช้คำถามสัมภาษณ์แบบปลายเปิด อันเป็นที่มาของการเลือกรูปแบบหรือ
กิจกรรมระดับประถมศึกษาได้รูปแบบเป็นสื่อหนังสือเล่มเล็ก (นิทานคุณธรรม) ระดับมัธยมศึกษาได้รูปแบบสื่อ
วีดิทัศน์ ระดับอุดมศึกษาได้ใช้ศิลปะการแสดงละคร มาเป็นรูปแบบในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมฯ
การประเมินผล พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละสูงที่สุดคือ การนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 คิดเป็นร้อยละ 90.47 รองลงมาคือรูปแบบสื่อวีดิ
ทัศน์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 คิดเป็นร้อยละ 87.90

ความพึงพอใจรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมฯโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 4.40 คิดเป็นร้อยละ 87.90เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละสูงที่สุด คือ
รูปแบบสื่อวีดิทัศน์มีสาระด้านคุณธรรมจริยธรรมสามารถนำไปใช้ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48คิดเป็นร้อยละ
89.60รองลงมาคือรูปแบบสื่อวีดิทัศน์มีเนื้อหาเข้าใจง่ายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41คิดเป็นร้อยละ 88.20 และ
ข้อรูปแบบสื่อวีดิทัศน์มีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 คิดเป็นร้อยละ 86.00

คำสำคัญ : การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม, วรรณกรรมและสื่อพื้นบ้าน

^{1,2}สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Abstract

This objectives of this research aimed to survey problems and to design a model then try out and evaluate the model for developing youths' morality and ethic in Loei Province. This research is a qualitative research conducted by integrating folk literatures and local media as tools to design the model for moral and ethics development. Research instruments comprised an in-depth interview with the sample group along with an observation and a structured evaluation form; and descriptive analysis was implemented for data presentation.

The results of the research revealed that there were 12 problems specified by youths and the problems were composed in an open-ended questionnaire to obtain the data regarding the frequency of the problems from 100 informants who were the target group. The first 3 problems were truancy behavior, drop out, games addiction, gambling and drugs. According to the open-ended interview regarding the selection of model or activity for different education levels, it was found out that elementary used tiny books (moral tales), secondary used videos and higher education used performing arts as models for developing morality and ethic. The evaluation result showed that the aspect of implementation for developing youths' morality and ethic was scored the highest, averagely 4.52 and at 90.47 percent, following by videos in which the average score was 4.40 and at 87.90 percent.

The satisfaction with the model for developing morals and ethics was scored the highest level, averagely 4.40 and at 87.90 percent. The aspect scored the highest was the video provided knowledge of morals and ethics which can be practically applied, averagely 4.48 and at 89.60 percent, following by the content of the video was easy to understand, averagely 4.41 and at 88.20 percent, and the content of the video was up-to-date, averagely 4.30 and at 86.00 percent.

Keywords: Development of morals and ethics, folk literatures and local media

1. บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและความทันสมัยของโลกยุคปัจจุบัน ทำให้สภาวะของสังคมไทยเห็นห่างต่อคุณค่าคุณธรรมจริยธรรมจากสภาพสังคมเศรษฐกิจ ทำให้ผู้คนในสังคมต่างแก่งแย่งแข่งขัน เพื่อความอยู่รอด ในยุคของข้าวของเครื่องใช้

ค่าครองชีพต่างมีราคาสูงขึ้น ประกอบกับสภาพความไม่สงบของบ้านเมือง ในยุคที่คนในสังคมต่างมีความคิดเห็นขัดแย้งหรือมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างสุดขั้ว จนกลายเป็นที่มาของการก่อรัฐประหาร ยึดอำนาจจากรัฐบาลพลเรือนสู่ การควบคุมอำนาจของรัฐบาลทหาร การยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(คสช.) เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 หลังจากยึดอำนาจ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ดำเนินนโยบายเร่งด่วนเพื่อให้สังคมไทยเกิดความสงบสุข โดยให้นโยบาย คือค่านิยมหลัก 12 ประการ เป็นงานเร่งด่วน โดยมีรายละเอียด คือ ค่านึกถึงประโยชน์ส่วนรวมและของชาติมากกว่าประโยชน์ของตนเอง

จะสังเกตเห็นว่า นโยบายค่านิยมหลักของคนไทยทั้ง 12 ประการ แม้จะไม่มีข้อใดที่กล่าวถึงความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมโดยตรงเลย แต่ทุกข้อที่กล่าวมาล้วน ส่งเสริมคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม ที่รัฐบาลเล็งเห็นว่าเป็นนโยบายเร่งด่วนต้องการสร้างให้เกิดขึ้นในสังคมไทยในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 **คุณธรรม** หมายถึง สภาพคุณงามความดีเป็นสภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจ ซึ่งสามารถแยกได้ 2 ความหมาย คือ (1) ความประพฤติดีงาม เพื่อประโยชน์สุขแก่ตนและสังคม ซึ่งมีทั้งพื้นฐานมาจากหลักศีลธรรมทางศาสนา ค่านิยมทางวัฒนธรรม ประเพณี หลักกฎหมาย จรรยาบรรณวิชาชีพ (2) การรู้จักไตร่ตรองว่าอะไรควรทำ ไม่ควรทำและอาจกล่าวได้ว่า คุณธรรม คือ จริยธรรมแต่ละข้อที่นำมาปฏิบัติจนเป็นนิสัย เช่น เป็นคนซื่อสัตย์ เสียสละอดทน มีความรับผิดชอบ ฯลฯ **จริยธรรม** หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม ซึ่งก็คือ กฎเกณฑ์ ความประพฤติของมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นจากธรรมชาติของมนุษย์เอง ความเป็นผู้มีปรีชาญาณ (ปัญญาและเหตุผล) ทำให้มนุษย์มีมโนธรรม รู้จักแยกแยะความถูก ผิด ควรไม่ควร โดยจริยธรรมมี 4 ประการ คือ (1) การตัดสินใจทางจริยธรรม (Moral Judgment) บุคคลจะมีหลักการของตนเอง เพื่อตัดสินใจการกระทำของผู้อื่น (2) หลักการของจริยธรรมและการตัดสินใจตกลงใจเป็น

ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในตัวของคุณคนก่อนที่จะปฏิบัติกรต่าง ๆ ลงไป (3) หลักการทางจริยธรรมเป็นหลักการสากลที่บุคคลใช้ตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ (4) ทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมได้มาจากความคิดของบุคคลหรืออุดมคติของสังคมจนเกิดเป็นทักษะในการดำรงชีวิตของตนและของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ (กิตติยา โสภณโกไคย ; 2550)

จากนโยบายเร่งด่วนของคณะรัฐบาล เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติ ตลอดจนการคิดในทางที่ถูกต้อง ดึงดมมีคุณประโยชน์ทั้งตนเอง ละส่วนรวมสามารถควบคุมตนเองในการประพฤติปฏิบัติและการปรับตัวเพื่อความสงบสุขในการอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขในสังคม การพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชนในจังหวัดเลย เป็นการตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1 ด้านการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ตอบสนองนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1 คือเร่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายและสนองตอบต่อประเด็นเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศและภาระของหน่วยงาน ยุทธศาสตร์ที่ 6 กลยุทธ์ที่ 4 เรื่องพัฒนาศักยภาพด้านวิจัยให้เยาวชนยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติรายประเด็น คือการวิจัยและพัฒนาจิตพฤติกรรมเยาวชนและสังคมไทย เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ของชาติ ด้านความมั่นคง สนองนโยบายเป้าหมายของรัฐบาล ข้อที่ 4 เรื่องการศึกษาและเรียนรู้ การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม การตอบสนองยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ทั้งตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ สนองนโยบายเป้าหมายของรัฐบาล ทั้งนี้ในคณะผู้วิจัยในฐานะเป็นอาจารย์

สอนในระดับอุดมศึกษา สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มีภารกิจนอกจากการสอนในสถาบัน สิ่งที่ดีถือว่าเป็นภาระงานคือภาระงานวิจัยและงานวิชาการอื่นๆ ซึ่งหมายถึงงานศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบตามกระบวนการวิจัย เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ หรือต่อยอดองค์ความรู้เดิม ที่จะนำไปสู่การประยุกต์ในการแก้ไขปัญหาชุมชนท้องถิ่น ซึ่งในภาระงานบริการวิชาการ หมายถึง งานที่มีลักษณะนำความรู้ที่มีอยู่แล้วไปช่วยทำความเข้าใจกับปัญหา แก้ไขปัญหา หรือปรับปรุงพัฒนาตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงงานส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ต่อกลุ่มบุคคล และสังคม (ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ว่าด้วย การกำหนดภาระงานของผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ พ.ศ. 2559: 2)

ในฐานะกลุ่มผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย จึงเล็งเห็นว่าการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นและสื่อพื้นบ้านไปถ่ายทอดหรือบูรณาการความรู้สู่ชุมชน โดยกระบวนการรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชนในเขตจังหวัดเลย โดยใช้กระบวนการวิจัยคือการสำรวจปัญหา จากการสัมภาษณ์เป็นรายกลุ่มและเดี่ยวหรือค้นหาปัญหาหรือความต้องการของชุมชน จากนั้นจึงนำปัญหาดังกล่าวมาจัดทำเป็นโครงร่างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมใช้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชนและประเมินรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชนในเขตจังหวัดเลย โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและสื่อพื้นบ้าน เป็นชุดความรู้ที่ถ่ายทอดลงสู่ชุมชน จึงเป็นการบูรณาการความรู้สู่การแก้ไขปัญหาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนได้ในอีกรูปแบบหนึ่งโดยคณะผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ไว้ดังนี้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนในจังหวัดเลย
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน โดยการบูรณาการสื่อวรรณกรรมและสื่อพื้นบ้าน
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน โดยการบูรณาการสื่อวรรณกรรมและสื่อพื้นบ้าน
4. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน โดยการบูรณาการสื่อวรรณกรรมและสื่อพื้นบ้าน

3. ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเยาวชนในจังหวัดเลย
2. ได้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน โดยการบูรณาการสื่อวรรณกรรมและสื่อพื้นบ้าน
3. ได้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชนในจังหวัดเลย โดยการบูรณาการสื่อวรรณกรรมและสื่อพื้นบ้าน
4. ได้ผลประเมินรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชนในจังหวัดเลย โดยการบูรณาการสื่อวรรณกรรมและสื่อพื้นบ้าน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ซึ่งแบ่งระยะการศึกษาค้นคว้าออกเป็น 6 ระยะคือ

ระยะที่ 1 ขั้นเตรียมการ

เป็นขั้นการศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตำรา และสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิด

และทฤษฎีในการศึกษาและสร้างเครื่องมือ รวมทั้งเป็นการเตรียมนักวิจัยสำหรับลงพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ ตำรา และการลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการนำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1.2 การประชุมคณะกรรมการวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจ

ประชุมคณะกรรมการวิจัยเพื่อกำหนดแนวทางการสร้างเครื่องมือในการวิจัยและการกำหนดกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมทั้งการวางแผนการดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1.3 สร้างเครื่องมือเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต ประเด็นในการสนทนากลุ่ม

ระยะที่ 2 ศึกษาบริบทชุมชน

เป็นการศึกษาบริบทและลงพื้นที่เพื่อสร้างความสัมพันธ์และเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

2.1 การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยคณะกรรมการวิจัยลงพื้นที่เพื่อพูดคุยพบปะกับประชาชนที่เป็นพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในพื้นที่ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

ด้วยตนเอง รวมทั้งการสังเกตพื้นที่โดยทำการบันทึกลงในแบบบันทึกที่คณะกรรมการวิจัยสร้างขึ้น

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลในเชิงคุณภาพวิเคราะห์เนื้อหาจากนั้นจึงสรุปในลักษณะพรรณนาเชิงวิเคราะห์

ระยะที่ 3 ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชน โดยการบูรณาการวรรณกรรมท้องถิ่นและสื่อพื้นบ้าน ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

3.1 สำรวจความต้องการและเก็บรวบรวมปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนในเขตจังหวัดเลย

3.2 จัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประชุมเชิงปฏิบัติการโดยใช้เทคนิค SWOT ANALYSIS เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคาม อันเกิดจากความด้อยด้านคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนในจังหวัดเลย

3.3 ประชุมปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำร่างกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม-จริยธรรมเยาวชนในจังหวัดเลย โดยการบูรณาการจากวรรณกรรมท้องถิ่นและสื่อพื้นบ้าน

ระยะที่ 4 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชนในจังหวัดเลย โดยบูรณาการจากวรรณกรรมท้องถิ่นและสื่อพื้นบ้าน

4.1 จัดการประชุมปฏิบัติการนักวิจัยเยาวชน และวิทยากรท้องถิ่น โดยเชิญนักวิชาการผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้กับเยาวชนในจังหวัดเลย โดยบูรณาการจากวรรณกรรมท้องถิ่นและสื่อพื้นบ้าน เพื่อร่วมกัน

กำหนดแนวทางและรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมเยาวชนในจังหวัดเลยให้ยั่งยืนตลอดไป

4.2 จัดทำรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมเยาวชนในจังหวัดเลย โดยการมีส่วนร่วม
ของทุกภาคส่วน

4.3 วิพากษ์รูปแบบการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมเยาวชนในจังหวัดเลย โดย
ผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงแก้ไข

4.4 จัดทำแผนปฏิบัติการรูปแบบการ
พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชนในจังหวัดเลย โดย
บูรณาการจากรรณกรรมท้องถิ่นและสื่อพื้นบ้าน

4.5 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมเยาวชนในจังหวัดเลย โดยบูรณา
การจากรรณกรรมท้องถิ่นและสื่อพื้นบ้านเมืองเลย

**ระยะที่ 5 ประเมินผลรูปแบบการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรม เยาวชนในจังหวัดเลย โดย
บูรณาการจากรรณกรรมท้องถิ่นและสื่อพื้นบ้าน
เมืองเลย**

มีการติดตามผลการดำเนินงานตาม
แผนปฏิบัติการ โดยใช้กระบวนการติดตามแบบมีส่วนร่วม
ร่วม โดยการทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์
แบบวัดความพึงพอใจของเยาวชนและผู้เกี่ยวข้อง

**ระยะที่ 6 ระบุสรุปผลจากการวิจัย
รูปแบบในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน
โดยใช้การบูรณาการจากรรณกรรมท้องถิ่นและสื่อ
พื้นบ้านในจังหวัดเลย**

ประชุมคณะนักวิจัยเพื่อสรุปผลและ
ร่วมกันสังเคราะห์ผลจากการวิจัย

5. การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยมี
ขั้นตอนในการตรวจสอบข้อมูล ดังนี้

5.1 ตรวจสอบความครบถ้วนและ
ความเพียงพอของข้อมูลที่สามารถตอบวัตถุประสงค์
การวิจัยได้ครบถ้วนหรือไม่

5.2 ตรวจสอบความน่าเชื่อถือและ
ความแม่นยำของข้อมูล โดยผู้วิจัยอยู่สนามเป็น
ระยะเวลานาน และขณะที่อยู่ในภาคสนามผู้วิจัย
สังเกตปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในภาคสนามอย่างจริงจัง
เพื่อเข้าใจคุณลักษณะสำคัญ ๆ มีสารสนเทศ
ครอบคลุมเพียงพอหรือไม่ เช่น เทป วีดีโอ ฯลฯ
แล้วนำมาถ่ายทอด บอกเล่าตรวจสอบระหว่าง
เพื่อนร่วมวิจัยด้วยกันอย่างสม่ำเสมอ และผ่านการ
ตรวจสอบเป็นระยะ ๆ โดยผู้เกี่ยวข้องทุกขั้นตอน
ตั้งแต่ต้นจนถึงสุดท้ายของการศึกษา

5.3 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
โดยวิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation)
ผู้วิจัยใช้วิธีการดังนี้

5.3.1 การตรวจสอบสามเส้าด้าน
ข้อมูล (Data triangulation) ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบ
โดยการเปรียบเทียบแหล่งที่เป็นบุคคลให้ข้อมูล คือ
เปรียบเทียบข้อมูลจากเยาวชนทั้ง 2 ระดับในการให้
ข้อมูลประเด็นเดียวกัน

5.3.2 การตรวจสอบสามเส้าด้าน
ผู้วิจัย (Investigator triangulation) ผู้วิจัยใช้วิธีการ
ตรวจสอบโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่ต่างกันออกไป
คือ การเปรียบเทียบข้อมูลประเด็นเดียวกันจากการ
เก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนา
กลุ่ม และการสอบถาม

5.3.3 การตรวจสอบสามเส้าด้าน
วิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation)
ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบโดยใช้ผู้เก็บข้อมูลที่ต่างกัน
คือ การเปรียบเทียบข้อมูลในประเด็นเดียวกันจาก
ผู้รวบรวมข้อมูลของผู้ช่วยวิจัยจำนวน 2 คน

6. สรุปผลการวิจัย

การศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน โดยการบูรณาการวรรณกรรมและสื่อพื้นบ้านในจังหวัดเลย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามวิธีวิทยา ดังนี้

6.1 ผลการสำรวจปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนในจังหวัดเลย

การศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนในจังหวัดเลย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสอบถาม สัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกต จากการเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ตัวแทนเยาวชน ทั้งระดับมัธยมและระดับอุดมศึกษา โดยตั้งประเด็นคำถามแบบปลายเปิด ถึงปัญหาหลัก ๆ ของเยาวชนว่า ปัญหาใดของเยาวชนในจังหวัดเลยที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน และคุณธรรมจริยธรรมใดของเยาวชนในจังหวัดเลยที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน จากนั้นได้รวบรวมมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ใส่เครื่องหมายเลขของปัญหาเร่งด่วน เรียงจากน้อยไปหามาก เรียงลำดับจาก 1 คือ ความเร่งด่วนลำดับแรก เพื่อหาค่าความถี่ถึงปัญหาและความรุนแรง จากแบบสอบถาม มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล

พบว่า จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 100 คน กำหนดความรุนแรงของปัญหาอันดับที่ 1 ได้แก่ ปัญหายาเสพติด ค่าความถี่จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 71 อันดับ 2 ปัญหาการหนีเรียนและเลิกเรียนกลางคัน, ปัญหาเรื่องติดเกม ติดการพนัน ค่าความถี่จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 70 อันดับ 3 มีค่าลำดับปัญหาเท่ากันอยู่ 3 ข้อ คือ ปัญหาความรุนแรงและการทะเลาะวิวาท, ปัญหาเที่ยว

เตร่กลางคืน (ผับ บาร์ ร้านเหล้า), ปัญหาเรื่องการเป็นเด็กซิ่ง เด็กแว้น ซึ่งมีผู้จัดลำดับให้คะแนนเท่ากันอยู่ที่ค่าความถี่ 65 คน คิดเป็นร้อยละ 65 ลำดับที่ 4 คือ มีเพศสัมพันธ์และตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร คิดเป็นร้อยละ 62 ลำดับที่ 5 การถูกลวนลาม การคุกคามทางเพศ, ปัญหาเรื่องขาดการดูแลและเอาใจใส่จากครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 60 ลำดับที่ 6 การลักขโมย โจรกรรม, รสนิยมสูง แต่งตัวโป๊ตามแฟชั่น คิดเป็นร้อยละ 50 และลำดับที่ 7 ของปัญหา คือแสดงพฤติกรรมในทางไม่เหมาะสมในสื่ออินเทอร์เน็ต (โชว์อนาจารในโซเชียล)คิดเป็นร้อยละ 25

เมื่อนำข้อมูลมาจัดลำดับความถี่ แสดงค่าความรุนแรงของปัญหา จะพบว่าอันดับที่ 1 คือ เรื่องของยาเสพติด ซึ่งวิเคราะห์จากตัวเลขจำนวนค่าความถี่ 71 คนที่จัดเรื่องของยาเสพติดเป็นอันดับแรก วิเคราะห์ได้ว่า หากเยาวชนมีปัญหาเรื่องของยาเสพติดปัญหาอื่น ๆ ก็จะตามมา ทำให้เรื่องของยาเสพติดเป็นปัญหาใหญ่สำหรับเยาวชนในจังหวัดเลย ส่วนอันดับที่ 2 เป็นเรื่องของการติดเกม ติดการพนัน หนีเรียนเลิกเรียนกลางคัน ถึงแม้จะมองเป็นปัญหาเล็กน้อย แต่จำนวนความถี่ใกล้เคียงกับอันดับที่ 1 คือ 70 คน นั่น หมายถึงจากจำนวนคน 100 คน ให้ปัญหาทั้งสามเรื่องจำนวนใกล้เคียงกัน คือความถี่มากที่สุดคือคิดเป็นร้อยละ 71-70 สะท้อนให้เห็นว่าคนส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นปัญหาที่จำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไข สำหรับปัญหาเรื่องของยาเสพติด เรื่องความรุนแรงและการทะเลาะวิวาท, ปัญหาเที่ยวเตร่กลางคืน (ผับ บาร์ ร้านเหล้า), และปัญหาเรื่องการเป็นเด็กซิ่ง เด็กแว้น มีค่าความถี่เท่ากันอยู่ที่ 65 คน คิดเป็นร้อยละ 65 จึงจัดอยู่ในลำดับที่ 3

6.2 การสร้างรูปแบบการพัฒนา

คุณธรรมจริยธรรมเยาวชน โดยการบูรณาการสื่อ วรรณกรรมและสื่อพื้นบ้าน

จากการสำรวจกลุ่มปัญหาและคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนในจังหวัดเลย ที่ต้องการ การพัฒนาจนนำมาสู่การคัดเลือกรูปแบบ ที่จะนำไปแก้ไข ปัญหา และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน โดยบูรณาการจากสื่อพื้นบ้านมาจัดทำเป็นรูปแบบ ซึ่งหลังจากได้คัดเลือกวรรณกรรมพื้นบ้านที่จะนำไป พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแล้ว ผู้วิจัยได้นำปัญหาและ คุณธรรมจริยธรรมที่ต้องการพัฒนา ร่วมปรึกษาสนทนากลุ่มกับแกนนำเยาวชน ทั้งระดับประถม ระดับมัธยมและระดับอุดมศึกษา รวมทั้งเสนอแนวคิด ต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอคำแนะนำ

ในการคัดเลือกสื่อที่จะมาจัดสร้างเป็น รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ผู้วิจัยใช้วิธีการ สนทนากลุ่มจากแกนนำเยาวชน โดยใช้คำถาม สัมภาษณ์แบบปลายเปิด ถึงอิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อ พฤติกรรมของเยาวชน, สื่อที่เยาวชนในยุคปัจจุบัน นิยมเข้ารับชมมีอะไรบ้าง จากการสัมภาษณ์พอสรุป ได้ว่า สื่อที่เยาวชนนิยมเข้ารับชมอยู่เป็นประจำ ได้แก่ การ์ตูน ภาพยนตร์ ดนตรี กีฬา การแสดง ฯลฯ ซึ่ง ปัจจุบันกระแสของการสื่อสารเปลี่ยนแปลงจากเดิม เยาวชนยุคปัจจุบันสามารถติดตามเนื้อหา หรือเสพ เนื้อหาเหล่านี้ได้ผ่าน โลกโซเชียล (อินเทอร์เน็ต) ต่าง ๆ ได้ เช่น ยูทูป เฟสบุ๊ก โปรแกรมสนทนาไลน์ ฯลฯ จากคำตอบดังกล่าว นำไปสู่คำตอบของการได้มาซึ่ง ประเด็นสื่อที่เยาวชนในปัจจุบันสนใจเสนอผ่าน คือ

1. ผ่านการ์ตูน
2. ผ่านนักร้อง, นักดนตรี (เพลง)
3. ผ่านละครการแสดง
4. ผ่านทักษะด้านกีฬา

จากคำตอบด้านสื่อนิยมที่เยาวชนชื่นชอบ ผู้วิจัยนำประเด็น ดังกล่าวร่วมหารือกับ ผู้ทรงคุณวุฒิ ถึงรูปแบบในการจัดเนื้อหาให้เข้ากับ วรรณกรรมและสื่อพื้นบ้าน โดยได้รับคำชี้แนะให้ คำนึงถึงเรื่องเพศ วัย และระดับของการศึกษา ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นดังกล่าวมาวิเคราะห์ เพื่อหา ข้อสรุปรูปแบบของสื่อที่จะนำไปพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ช่วงวัย เพศ และการศึกษา อันบ่งบอกถึงระดับสติปัญญา อันเป็น ที่มาของการเลือกรูปแบบหรือกิจกรรมของสื่อ ได้ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษาใช้การ์ตูนเป็น สื่อ มาจัดทำเป็นรูปแบบในการพัฒนาฯ
2. ระดับมัธยมศึกษาใช้เพลง, สื่อ เคลื่อนไหวเป็นเครื่องมือ มาจัดทำเป็นรูปแบบในการ พัฒนาฯ
3. ระดับอุดมศึกษาใช้ศิลปะการแสดง, สื่อเคลื่อนไหวเป็นเครื่องมือจัดทำเป็นรูปแบบในการ พัฒนาฯ

6.3 รูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเยาวชน โดยการบูรณาการสื่อ วรรณกรรมและสื่อพื้นบ้าน

จากการคัดเลือกสื่อดังกล่าว มาสร้าง เป็นรูปแบบเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับ เยาวชนได้ 3 รูปแบบ คือ การ์ตูน วิทยุทัศน์ละคร ประกอบเพลง และการแสดงสด ซึ่งการได้มาทั้ง 3 ชุดของรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน โดยนำเนื้อหาจากวรรณกรรมและสื่อพื้นบ้านมา บูรณาการมาจัดทำเป็นสื่อ ดังนี้

1) รูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเยาวชนระดับประถมศึกษา

ผลจากการลงพื้นที่สำรวจปัญหา ศึกษาความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

อันนำไปสู่การจัดทำรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเยาวชน โดยการบูรณาการสื่อวรรณกรรม และสื่อพื้นบ้าน ในระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้จัดทำเป็นหนังสือคุณธรรม(การ์ตูน) เล่มเล็กขึ้นเพื่อ

เป็นการเสริมพัฒนาทักษะการอ่าน เสริมพัฒนาคุณธรรมด้านสติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรมด้านต่าง ๆ จำนวน 30 เล่ม แฝงคุณธรรมจริยธรรมไว้ในเนื้อหาของนิทาน ที่นำมาจัดทำเป็นนิทานเล่มเล็ก

ที่มาของภาพ สุรัชชานุกูล นุ่นภูบาล ถ่ายเมื่อ 15 มีนาคม 2561

เนื้อหาที่นำมาจัดทำเป็นการ์ตูนเล่มเล็กจะแฝงด้วยสาระของคุณธรรมจริยธรรมด้านต่าง ๆ รูปเล่มบางเล่มออกแบบให้มีสีสันสวยงาม บางเล่มจะวาดเป็นลายเส้นขาวปะอย่างจงใจ เพื่อให้เยาวชนระดับประถมศึกษาที่อ่าน ได้ฝึกกระบายสีตามชอบใจ เป็นการดึงดูดความสนใจและการมีส่วนร่วมอย่างจงใจของผู้ผลิตสื่อ ซึ่งในการผลิตสื่อมาจากตัวแทนเยาวชนและนักศึกษาอาสาสมัครจาก สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยเป็นผู้ผลิตขึ้น

2) รูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเยาวชนระดับมัธยมศึกษา

หากพิจารณาเยาวชนระดับมัธยมศึกษา ในช่วงวัยนี้เป็นช่วงเจริญพันธุ์ เป็นช่วงรอยต่อของเด็กก้าวสู่ความเป็นวัยรุ่นที่กำลังอยากรู้อยากลองสิ่งแปลกใหม่รอบตัว ถือเป็นวัยที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดปัญหาต่าง ๆ บางครั้งเกิดจากความคึกคะนอง บางครั้งเกิดจากความรู้อำพรางไม่ถึงการณ์ ฉะนั้นสื่อที่ใช้เป็นรูปแบบผู้วิจัยจึงเลือกใช้สื่อของภาพเคลื่อนไหวเป็นละครสั้นประกอบเพลงที่แฝงไว้ด้วยคติสอนใจในชื่อชุดสื่อว่า “สาวกระโปรงเขียนนักเรียนมอ”

ภาพประกอบที่ 2 แสดงสื่อคุณธรรมจริยธรรม“สาวกระโปรงเขียนนักเรียนมอ”

ที่มาของภาพ. <https://www.youtube.com/watch?v=FWadV18qxuQ>

ออนไลน์ วันที่ 17 พฤษภาคม 2561 (ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ภาพเป็นที่เรียบร้อยแล้ว)

จากภาพประกอบที่3 อธิบายรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชนโดยใช้การบูรณาการวรรณกรรมและสื่อพื้นบ้านในจังหวัดเลยเนื้อหาสื่อเป็นละครสั้นประกอบเพลง บอกเล่าถึงวิถีชีวิตของเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา อธิบายตามองค์ประกอบวรรณกรรม ดังนี้

1) ชื่อเรื่อง สาวกระโปรงเขียนนักเรียนมอ

กระโปรงเขียน หมายถึง คำว่า เขียน เป็นภาษาท้องถิ่นอีสาน มากจากคำว่า สั้น มอ เป็นคำย่อ มาจากคำว่า มัธยมศึกษา ดังนั้นสาวกระโปรงเขียนนักเรียนมอ จึงแปลได้ว่า สาวกระโปรงสั้นนักเรียนมัธยมศึกษา หรือสาวกระโปรงสั้นวัยกำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษา

2) แก่นเรื่อง

เป็นละครสั้นประกอบเพลง ความรัก ความเอาใจใส่ของคนครอบครัว

3) โครงเรื่อง

เป็นเรื่องราวความรักระหว่างหนุ่มสาววัยเรียนระดับมัธยมปลายคู่หนึ่ง ที่สะท้อนการใช้ชีวิตของวัยรุ่นไทยในชนบทอีสานที่มีทั้งการหนีเรียน

การใช้จ่ายเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร จุดสร้างปมเรื่องฝ่ายหญิงรู้ว่าตัวเองตั้งครรภ์ ฝ่ายชายถูกตำรวจจับเนื่องจากยาเสพติดจุดคลี่คลายปมที่ที่สุดท้ายครอบครัวเข้ามาแก้ไขปัญหา ทั้งสองกลับตัวปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตั้งใจเรียนจนสำเร็จ การศึกษาพร้อมกับเพื่อน ๆ

หลังจากการประเมินผลและปรับแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้เผยแพร่สื่อคุณธรรมลงในเครือข่ายโซเชียล ช่องยูทูบ 2 ช่องทาง คือ จิวัดจาดofficialและช่อง โท หนองบัว ซึ่งปัจจุบันยอดเข้าชม 449,726 ครั้ง (วันที่ 17 พฤษภาคม 2561)

3) รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชนระดับอุดมศึกษา

สำหรับเยาวชนระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้เลือกใช้รูปแบบของการแสดงละครพูดประกอบเพลง โดยแบ่งเยาวชนออกเป็น 2 กลุ่มคือ เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 18-20 ปีและเยาวชนระหว่างอายุ 21-24 ปี สาเหตุที่จัดแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อการนำเสนอสื่อที่เป็นรูปแบบของการ

พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยผู้วิจัย พบว่า เยาวชน ทั้ง 2 กลุ่มมีความรู้ประสบการณ์และความสนใจสื่อแตกต่างกัน ซึ่งในทางจิตวิทยา เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 18-20 ปี วัยที่กำลังก้าวอย่างจากวัยรุ่นสู่ความเป็นผู้ใหญ่ 21-24 ปีกำลังก้าวเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ดังจะอธิบายจากการเก็บข้อมูลเชิงสังเกตพฤติกรรม ดังนี้

เยาวชนอายุระหว่าง 18-20 ปี เป็นกลุ่มช่วงวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ชั้นปีที่ 1-2 เป็นวัยที่เริ่มก้าวเข้าสู่ความเป็นวัยรุ่นสู่ความเป็นผู้ใหญ่ จากความเป็นนักเรียนเริ่มสู่การใช้ชีวิตในรั้วของมหาวิทยาลัย เป็นช่วงวัยที่หลายคนต้องจากครอบครัวมาอาศัยอยู่ในหอพัก การสร้างความมีระเบียบวินัย รู้จักรับผิดชอบ เริ่มเรียนรู้การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมภายนอกครอบครัว หลายคนต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคม จากความเป็นเด็กนักเรียนระดับชั้นมัธยม ที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ เมื่อมีปัญหา ก็สามารถพูดคุยกับคุณพ่อคุณแม่ได้ แต่เยาวชนในช่วงวัยนี้หลายคนต้องจากครอบครัวมาใช้ชีวิตในหอพัก ดังที่กล่าวมา เมื่อเกิดปัญหาต้องพึ่งพาหลัก ๆ คือเพื่อนรอบข้าง ความอบอุ่นจากครอบครัวที่คอยเป็นเกราะกำบังมาตลอดเมื่ออยู่ไกลบ้าน ความคิดถึงบ้าน พ่อแม่ และคนในครอบครัวที่คอยประคับประคองช่วยเหลือยามขัดสน ปัญหาส่วนใหญ่ในวัยช่วงนี้ต้องประสบ คือความเป็นเด็กเริ่มเข้าสู่ความเป็นวัยของผู้ใหญ่ บางครั้งการคิด การตัดสินใจ ความยังเยาว์ในประสบการณ์ชีวิตอาจทำ

ให้เกิดปัญหาตามมา จากการสำรวจปัญหา ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาหลักๆ ของเยาวชนกลุ่มนี้ คือ ปัญหาเรื่องความรัก การเที่ยวเตร่ และปัญหาเรื่องของยาเสพติด ฯลฯ ฉะนั้นสื่อที่เป็นรูปแบบในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม จึงจำเป็นต่อความสนใจของคนในกลุ่มนี้ กล่าวคือสื่อที่ไม่น่ามีความซับซ้อนเกินไปนัก หรือไม่ตรงเกินไป เหมือนกับนิทานคำสอน ที่มีกล่าวในท้ายเรื่องว่า “เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า” ซึ่งในยุคปัจจุบันเยาวชนกลุ่มนี้ถือว่าเป็นเรื่องเขย ไม่เข้ากับยุคสมัย เมื่อผู้ใหญ่แนะนำหรือยกเรื่องเช่นนี้มากล่าวสอน มักจะได้รับการต่อต้านว่ารู้แล้ว โตแล้ว ไม่ต้องการให้ใครมาสั่งการ การนำเอาเรื่องคุณธรรมจริยธรรม มาอบรมสั่งสอนให้กับเยาวชนในยุคปัจจุบัน ผู้ใหญ่หลายคนต่างก็ยอมรับว่าเป็นเรื่องยาก เพราะเยาวชนวัยนี้ทางจิตวิทยาจะเชื่อถือเพื่อนเลียนแบบคนวัยใกล้เคียงกัน (ปัจจุบันมักได้ยินคำว่าเน็ตไอดอล คือพฤติกรรมการเลียนแบบ) มากกว่าคำสอนของพ่อแม่หรือคนต่างวัย ซึ่งสื่อพัฒนาคุณธรรมฯ ต้องใช้กระบวนการสอนโดยไม่ใช้แบบสั่งการ คือสอนโดยไม่ใช้วิธีการบังคับ แต่เป็นการสอนโดยการเปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง หรือการยกตัวอย่างเลียนแบบพฤติกรรม สื่อที่เป็นรูปแบบพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของวัยนี้จึงต้องมีความทันสมัยประการหนึ่ง สื่อต้องมีความแฝงด้วยข้อคิดให้ตีความได้ด้วยประการหนึ่ง สื่อนี้ต้องมีความสนุกสนานด้วยประการหนึ่ง จึงจะได้รับความสนใจจากเยาวชนกลุ่มวัยนี้

ภาพประกอบที่ 3 แสดงรูปแบบสื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชนระดับอุดมศึกษา ชุดการแสดงละครเรื่องสินไซ

ที่มาของภาพ สุรชัยนุกูล นุ่นภูบาล ถ่ายเมื่อ 15 มีนาคม 2561

จากภาพประกอบอธิบายจุดเด่นของรูปแบบสื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเยาวชน เรื่องสังสินไซ ซึ่งเป็นวรรณกรรมพื้นบ้านอีสาน จุดเด่นอยู่ที่การนำเอาเรื่องเดิม มาเพิ่มเติมหรือตัดแปลงโดยเอาแนวคิดใหม่เข้าไป ทำให้เกิดสิ่งเร้ากับผู้ชมว่าฉากต่อไป จะมีอะไรแปลกใหม่ให้ชวนติดตาม เช่น ในฉากที่ท้าวทศสรวาด เรียก 6 กุมารออกมาพบ เพื่อให้ไปตามหานางสุนันทา ซึ่งมีศักดิ์เป็นน้าของราชบุตรทั้ง 6 ที่ถูกยักษ์จับตัวไป โดยผู้วิจัยได้นำพฤติกรรมของตัวละครมาสร้างเป็นภาพแทนของปัญหาเยาวชนในยุคปัจจุบัน ไปสอดแทรกไว้ในบทบาทของตัวละคร เป็นการเลียนแบบพฤติกรรมของเยาวชนวัยรุ่นสมัยใหม่ เช่น การติดโทรศัพท์ ติดโลกโซเชียล การติดเพื่อน การติดยาเสพติด เป็นเด็กแว้น ฯลฯ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ได้จากการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก ในขั้นตอนการสำรวจปัญหา เป็น

การนำเอาเรื่องเก่ามาเล่าใหม่ คือวรรณกรรมเรื่องสังสินไซ นำเอาของใหม่เข้าไปในเรื่อง เช่น ภาพล้อเลียนโทรศัพท์ ยาเสพติดในยุคปัจจุบันไปสอดแทรกไว้ ซึ่งเป็นเทคนิคของการนำเรื่องเก่ามาดัดแปลงใหม่ (Innovate) คือการทำให้แปลกแหวกแนวต่างจากเดิมขึ้น ทำให้ผู้ชมเกิดความสนใจ อยากชมและติดตามต่อว่าฉากการแสดงต่อไปจะเกิดอะไรขึ้น จากนั้นได้สอดแทรกเรื่องของการมีคุณธรรมจริยธรรม ผ่านตัวละครเอก คือ สินไซ และ คชสีห์ ในตอนผ่านด่านๆ คืออุปสรรคและตัวปัญหาเยาวชนก็สามารถมองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่ไม่มีคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงวิธีคิด วิธีแก้ไข และแบบอย่างของคนที่มีคุณธรรมจริยธรรม โดยไม่รู้ตัวว่ากำลังถูกอบรมสั่งสอนผ่านสื่ออยู่ เมื่อเยาวชนได้เข้าชมผ่านรูปแบบของการแสดงละครเรื่องสังสินไซ เยาวชนกลุ่มนี้ที่มักเชื่อว่าตนเองโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว

รู้ว่าคุณธรรมและจริยธรรม เป็นอย่างไร อะไรถูก อะไรผิด ก็จะเกิดการยอมรับเอง ตามที่ได้ชมผ่านสื่อ รู้ว่าอะไรถูก อะไรผิด ผ่านตัวละครที่แสดง เป็นการเตือนสติให้ผู้ชมนำไปปฏิบัติ มิใช่การบังคับ หากเกิดจากการตัดสินใจจากตัวของเขานั่นเอง

เยาวชนอายุระหว่าง 21-24 ปี เป็นกลุ่มช่วงวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ชั้นปีที่ 3-5 เป็นวัยที่เริ่มก้าวเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ หลายคนกำลังจะก้าวไปสู่ความเป็นบัณฑิต กำลังอยู่ในช่วงวัยที่กำลังก้าวเข้าสู่วัยคนทำงาน หลายคนถูกบ่มเพาะให้เป็นผู้บำเพ็ญ หลายคนถูกคาดหวังจากทางครอบครัว สถาบันการศึกษา เมื่อจบการศึกษาไปจะได้ไปเป็นครู เป็นผู้บำเพ็ญ เป็นต้นแบบของคนในสังคม ความคาดหวังดังกล่าวทำ

กลุ่มเยาวชนกลุ่มนี้ถูกบ่มเพาะให้มีความมั่นใจในตัวเองสูง การนำเสนอหรือรูปแบบ เพื่อนำไปพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม หากเป็นการชี้แนะ หรือชักชวนโดยตรง คงเป็นไปได้ยาก ผู้วิจัยจึงพิจารณาโดยคำนึงถึงวัยวุฒิ จากการสัมภาษณ์ข้อมูลปัญหาของเยาวชนกลุ่มนี้มีปรากฏ พบว่าส่วนใหญ่เกิดจากความต้อยประสบการณ์ของชีวิต ขาดความรอบคอบ ไตร่ตรองโดยละเอียด แต่ครั้งจะใช้จินตนาการ การแสดงแฝงคุณธรรมจริยธรรมแบบถามตอบตรงๆ มักจะไม่ได้รับความสนใจ ดังนั้นการใช้สื่อจึงเลือกรูปแบบต้องออกแบบมาให้สนุก ทันสมัย ใช้ปัญญาในการขบคิดถอดรหัสความหมาย ซึ่งต้องอาศัยหลักของการตีความหมาย

ภาพประกอบที่ 4 แสดงรูปแบบสื่อคุณธรรมฯ ชุดการแสดงละครประกอบเพลงเรื่องผาแดง – นางไอ่

ที่มาของภาพ สุรชัยนุกูล นุ่นภูบาล ถ่ายเมื่อ 15 มีนาคม 2561

จากภาพประกอบอธิบายจุดเด่นรูปแบบสื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมชุดนี้ เพื่อใช้พัฒนาเยาวชนคนในระดับอุดมศึกษา ที่จะก้าวเป็นบัณฑิต การใช้สื่อที่ต้องอาศัยการตีความหมาย ให้อารมณ์ความ

เป็นสุนทรียภาพ โดยการนำเอาทั้งดนตรี การขับร้อง และนาฏศิลป์จีนตีสลา เข้ามารวมผสมผสานกัน ข้อควรคำนึงก็คือ สื่อที่ออกมานั้นต้องตีความได้เป็นอย่างดี ไม่กำกวม สื่อนั้นต้องออกมาในเชิงเตือนสติ

มีใช้ชุดคีย์ประสาน ซึ่งหลังจากได้สร้างและทดลองใช้
สื่อ กับ กลุ่มตัว แทน แกนนำ เยาวชน จาก
สถาบันการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ
ประถม มัธยมและอุดมศึกษา ที่ผู้วิจัยเชิญมาร่วมใน
งานสัมมนา

6.4 ผลการประเมินรูปแบบการ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน โดยการบูรณา การสื่อวรรณกรรมและสื่อพื้นบ้าน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มี
ความพอใจโครงการอบรมรูปแบบการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมเยาวชน โดยใช้การบูรณาการ
วรรณกรรมและสื่อพื้นบ้านในจังหวัดเลย โดย
ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
4.40คิดเป็นร้อยละ 88.00

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละสูงสุด
คือ การนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมให้กับเยาวชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 คิด
เป็นร้อยละ 90.47 รองลงมาคือด้านรูปแบบสื่อวี
ดิทัศน์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 คิดเป็นร้อยละ
87.90 และ ด้านรูปแบบสื่อนิทรรศการและเอกสาร
รูปเล่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 คิดเป็นร้อยละ 86.00

7. สรุป

สรุปผลการนำสื่อไปใช้อบรมคุณธรรม
จริยธรรมให้กับเยาวชน ผู้วิจัยได้ทดสอบและ
ประเมินผลจากแบบสอบถามจากกลุ่มนำเยาวชน ที่
ถูกเชิญจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อเข้าร่วม
กิจกรรมสัมมนา ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมฯ มีดังนี้

1) ระดับประถมศึกษา ใช้รูปแบบเป็น
สื่อหนังสือเล่มเล็ก (นิทานคุณธรรม) เนื้อหาที่นำมา

จัดทำเป็นการตูนเล่มเล็กจะแฝงด้วยสาระของ
คุณธรรมจริยธรรมด้านต่าง ๆ รูปเล่มบางเล่ม
ออกแบบให้มีสีสันสวยงาม บางเล่มจะวาดเป็น
ลายเส้นขาวปะอย่างจงใจ เพื่อให้เยาวชนระดับ
ประถมศึกษาที่อ่าน ได้ฝึกระบายสีตามชอบใจ เป็น
การดึงดูดความสนใจและการมีส่วนร่วมอย่างจงใจ
ของผู้ผลิตสื่อ

2) ระดับมัธยมศึกษา ใช้รูปแบบสื่อวีดิ
ทัศน์ เนื้อหาเป็นเรื่องราวความรักระหว่างหนุ่มสาว
วัยรุ่นระดับมัธยมปลายคู่หนึ่ง ที่สะท้อนการใช้ชีวิต
ของวัยรุ่นไทยในชนบทอีสาน มีทั้งการหนีเรียน การ
ใช้ยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร จุด
สร้างปมเรื่องฝ่ายหญิงรู้ว่าตัวเองตั้งครรภ์ ฝ่ายชาย
ถูกตำรวจจับเนื่องจากยาเสพติด จุดคลี่คลายปม
ที่ฟังสุดท้ายของการแก้ไขปัญหาคือครอบครัวเข้ามา
ช่วยแก้ไข ตัวละครทั้งสองกลับตัวกลับใจ
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตั้งใจเรียนจนสำเร็จการศึกษา
พร้อมกับเพื่อน ๆ

3) ระดับอุดมศึกษา ใช้รูปแบบการ
แสดงละครสดประกอบเพลง และละครเพลง
ประกอบการแสดงนาฏลีลา คือเรื่อง สังสินไช
เนื้อหาถูกนำเสนอผ่านพฤติกรรมของตัวละคร เช่น
ภาพแทนของความดี การมีคุณธรรมจริยธรรม
ถูกนำเสนอผ่านตัวละครพระเอก คือ ตัวสินไช
และคชสีห์ผู้พี่ ที่เป็นตัวแทนของความดี เป็นตัวแทน
ของผู้ที่เชื่อฟังคำสั่งสอนของมารดา ทำให้มีเทวดา
และสิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครองช่วยเหลือ เมื่อยามเกิด
ปัญหาก็จะมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาคอยคุ้มครองให้พ้นภัย
ภาพแทนของปัญหาความไม่ดี จะถูกนำเสนอผ่าน
ราชบุตรทั้ง 6 นำเสนอผ่านพฤติกรรมสมัยใหม่

เรื่องที่ 2 ใช้เค้าโครงเรื่องผาแดง -
นางไฉ่นำเสนอคุณธรรมจริยธรรม เป็นไปในรูปแบบ

นาฏศิลป์จีนตี่ลี่ คือการแสดงผสมท่วงท่าร้ายรำ สะท้อนปัญหาของเยาวชนคือ ปัญหาจากเรื่องของความรัก การตัดสินใจ โดยการนำเอากระรอก ต่อมาเป็นภาพแทนสัญลักษณ์ของความรักที่ไม่เคารพ ม่านประเพณี การไม่เชื่อฟังบิดา มารดา จนกลายเป็นที่มาของปัญหาต่าง ๆ ตามมา อันเกิดจากความอ่อนด้อยในประสบการณ์ชีวิต คลื่นของน้ำท่วม แผ่นดินเป็นสัญลักษณ์ของปัญหาที่ถาโถมใส่ ตัวพญานาคจึงเป็นสัญลักษณ์ของภัยที่บังเกิดมาถล่มบ้านเมือง อันปรากฏอยู่ในฉากการแสดง ผู้ชมต้องอาศัยปัญญาและประสบการณ์ชีวิตในการตีความหมายสื่อชนิดนี้จึงเหมาะกับเยาวชนที่กำลังก้าวเข้าสู่วัยความเป็นผู้ใหญ่

8. อภิปรายผล

จากการศึกษาผู้วิจัยได้ค้นพบข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน โดยการบูรณาการสื่อวรรณกรรมและสื่อพื้นบ้านในจังหวัดเลย ดังจะได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1) สสำรวจความรุนแรงของปัญหาพบว่า เยาวชนให้ความสำคัญ อันดับที่ 1 คือ เรื่องของยาเสพติด ซึ่งวิเคราะห์จากตัวเลข จำนวนค่าความถี่ 71 คน ที่จัดเรื่องของยาเสพติดเป็นอันดับแรก วิเคราะห์ได้ว่า หากเยาวชนมีปัญหาเรื่องของยาเสพติดปัญหาอื่น ๆ ก็จะตามมา ทำให้เรื่องของยาเสพติดเป็นปัญหาใหญ่สำหรับเยาวชนในจังหวัดเลย ส่วนอันดับที่ 2 เป็นเรื่องของการเล่นเกม ดิตการพนัน หนีเรียน เลิกเรียนกลางคัน ถึงแม้จะมองเป็นปัญหาเล็กน้อย แต่จำนวนความถี่ใกล้เคียงกับอันดับที่ 1 คือ 70 คนนั้น หมายถึงจากจำนวนคน 100 คน ให้ความสำคัญกับปัญหาทั้งสามเรื่องจำนวนใกล้เคียง

กัน คือความถี่มากที่สุดคือคิดเป็นร้อยละ 71-70 สะท้อนให้เห็นว่าคนส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นปัญหาที่จำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขสอดคล้องกับงานวิจัยของฐาปณีย์พลิชฐ์เนาวกุล และพรสวรรค์ สุวัฒน์ศรีย์ (2551) ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาและหารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ การแต่งกายผิดระเบียบ ชู้สาว ไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ไม่ซื่อสัตย์ ขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบ ตี๋มสุรา เล่นการพนัน ยาเสพติด เทียบกลางคืน ส่งเสียงดังรบกวนคนอื่น ทะเลาะวิวาท ไม่มีสัมมาคารวะ พุดจาไม่เหมาะสม 2. การเรียนลำดับความสำคัญของปัญหา ปัญหาที่สำคัญที่สุดและต้องรีบแก้ไข คือปัญหาด้านการไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน 3. รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านการไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักศึกษาเป็นรูปแบบที่ต้องมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ระบบการเรียนรู้ ระบบการดูแลช่วยเหลือ กิจกรรมเสริมหลักสูตร การสนับสนุนความร่วมมือเครือข่าย แหล่งเรียนรู้ ทรัพยากร ภูมิทัศน์และบรรยากาศ ซึ่งควรเป็นรูปแบบที่ต้องมีการจัดการตั้งต้นนโยบายของมหาวิทยาลัย ซึ่งได้มาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาอธิการบดี และคณะกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานย่อยต่างๆ เช่น คณะ สำนัก ภาควิชา สาขาวิชาเสนอโครงการและแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบายข้อเสนอแนะควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมระดับมหาวิทยาลัย ให้ความสำคัญในการพัฒนาบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ประกาศเกียรติคุณนักศึกษาที่เรียนดี ประพฤติดี และกำหนด

นโยบายการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมระดับคณะ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

2) การสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน โดยการบูรณาการสื่อวรรณกรรมและสื่อพื้นบ้านพบว่า จากการสำรวจปัญหา สามารถนำมาสร้างเป็นรูปแบบของสื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชนได้ แบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ สื่อนิทานเล่มเล็กใช้กับเยาวชนระดับประถมศึกษา สื่อวีดิทัศน์ใช้กับสื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมฯ ระดับมัธยมฯ สื่อการแสดงละครประกอบเพลงและนาฏลีลา ใช้พัฒนาเยาวชนระดับอุดมศึกษา ซึ่งการวิจัยได้สรุปเป็นเนื้อหาพอเป็นแนวทางว่า การใช้สื่อแต่ละอย่าง ในแต่ละครั้ง ควรคำนึงถึงวัยและประสบการณ์ของเยาวชนเป็นหลักสำคัญ เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป สื่อหรือแนวคิด อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการนำเสนอ ซึ่งผู้ที่ต้องการนำรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมไปใช้ต่อ ควรคำนึงถึงความสนใจของเยาวชนต่อสื่อต่างๆ ให้มากขึ้น เพราะต่อให้สื่อมีเนื้อหาที่ดี แต่สื่อหรือรูปแบบไม่น่าสนใจไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ สื่อหรือรูปแบบนั้นก็ไร้ค่า ซึ่งข้อค้นพบใหม่ในการสร้างสื่อที่เป็นรูปแบบของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ฯ ทำให้ทราบว่ารูปแบบที่ใช้ทำเป็นสื่อ ต้องทันสมัย มีความสนุกสนาน ไม่ควรสอนตรง ๆ หรือบังคับว่าอย่างไร ถูกผิดเช่นที่ผ่านมา เพราะความสนใจของเยาวชนไทยในยุคปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไป การยกนิทานแล้วสอนตอนจบว่า เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า มักถูกต่อต้านว่าเป็นเรื่องที่เขยไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ฉะนั้นสื่อในปัจจุบัน ต้องอาศัยการล้อเลียนจากพฤติกรรมจริงของวัยรุ่นยุคใหม่ สอดคล้องกับการศึกษาของ ฤกษ์ชัย คุณูปการ (2539 : 78 - 233) ได้เสนอ

ทฤษฎีที่สามารถใช้สอนและฝึกอบรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การปลูกฝังจริยธรรมโดยวิธีกระจำง่า ค่านิยม หมายถึง การกระตุ้นให้บุคคลเข้าใจค่านิยมของตนเองและค่านิยมของผู้อื่นได้อย่างชัดเจนซึ่งความเข้าใจดังกล่าวจะช่วยให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การมุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมของตนเองได้อย่างชัดเจน เพื่อป้องกันความสับสนและความลังเลใจในการประพฤติปฏิบัติทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ผู้เรียนมีอิสระในการพิจารณาถูกผิดได้ด้วยตนเอง กล่าวคือ สิ่งใดที่ผู้เรียนคิดว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและดีงามสิ่งนั้นก็จะเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงามของผู้เรียนซึ่งบุคคลที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจและยอมรับสิ่งที่ถูกต้องและดีงามดังกล่าวของเขาด้วย ในกรณีที่ค่านิยมของผู้ใดไม่ถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของสังคมไม่ควรตัดสินใจว่าค่านิยมของเขาผิดและบังคับให้เขาเปลี่ยนค่านิยม แต่ควรส่งเสริมให้เขาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นจนกระทั่ง เขายอมรับค่านิยมถูกต้องตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมด้วยตนเอง การเปลี่ยนค่านิยมด้วยวิธีการดังกล่าวจึงเป็นวิธีการเปลี่ยนค่านิยมหรือพฤติกรรมโดยที่ ผู้เปลี่ยนไม่สูญเสียความเป็นตัวของตัวเองและมีความเชื่อมั่นว่าตนได้กระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสมซึ่งถือว่าเป็นความสำเร็จสูงสุดของการเปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรมของบุคคล การปลูกฝังจริยธรรมโดยให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นวิธีการที่สามารถนำมาใช้สอนและฝึกอบรมให้เป็นคนมีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์โดยเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำหน้าที่เป็นเหตุจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ บุคคลจึงสามารถประเมินคุณธรรมและจริยธรรมของ

ผู้อื่นได้ โดยการสังเกตและซักถามเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของเขาและสอดคล้องกับแนวคิดของ โรเจอร์ (Rogers E.M. and Shoemaker, F.F. : 1976) ได้อธิบายกล่าวเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดรูปแบบสื่อว่า คือ การถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง ความรู้สึก ความเครียด หรือการกระทำต่างๆ โดยมีเจตนาที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล พฤติกรรมในที่นี้หมายถึงการเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ ทศนคติและพฤติกรรมที่แสดงออกโดยเปิดเผย เพื่อให้ผู้ชมได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผ่านการรับชมสื่อตามรูปแบบที่กำหนดสื่อสามารถจำแนกตามลักษณะได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) สื่อสิ่งพิมพ์ จำพวกหนังสือ ตำรา หนังสือเรียน วารสาร 2) สื่อเทคโนโลยี ได้แก่ สื่อการเรียนรู้ออนไลน์ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ต การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 3) สื่ออื่นๆ เช่น สื่อบุคคล ซึ่งสามารถถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิดและประสบการณ์ไปสู่บุคคลอื่น เช่น การแสดงละคร การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

9. ข้อเสนอแนะ

การทำวิจัยในครั้งนี้เป็นการรวบรวมปัญหา เพื่อสร้างรูปแบบในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชน โดยนำวรรณกรรมและสื่อพื้นบ้านมาบูรณาการเป็นเครื่องมือในการพัฒนา โดยรูปแบบที่ได้มานั้น ผู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรม ค่าคุณธรรมจริยธรรม หรือกิจกรรมในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ จำเป็นต้องศึกษาข้อเสนอแนะ เพื่อให้ทราบถึงวิธีการและกระบวนการใช้ เพราะงานวิจัยชุดนี้ จะตอบตามวัตถุประสงค์เพียงแค่จัดทำเป็นรูปแบบๆ ส่วนเนื้อหาสามารถนำเนื้อหาคุณธรรมจริยธรรม ในด้านอื่นๆ

เข้าไปทอดแทรกได้ ขึ้นอยู่กับบริบทพื้นที่ บริบทผู้เข้ารับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ในการนำรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน โดยการบูรณาการวรรณกรรมและสื่อพื้นบ้านในจังหวัดเลยไปใช้ ผู้นำไปใช้ควรใช้ให้เหมาะสมกับวัยของกลุ่มเยาวชน เช่น สื่อนิทานเล่มเล็กเหมาะสำหรับระดับประถมศึกษา วิดีทัศน์เหมาะสำหรับกลุ่มวัยมัธยมศึกษา การแสดงละครประกอบเพลงและจินตลีลาเหมาะสำหรับระดับอุดมศึกษา

2. ในการนำรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน โดยการบูรณาการวรรณกรรมและสื่อพื้นบ้านในจังหวัดเลยไปใช้ ผู้นำไปใช้ควรคำนึงถึงคุณธรรมจริยธรรมเรื่องที่จะสอดแทรกเข้าไป ซึ่งอาจจะมีกิจกรรมเพิ่มเติม เช่น ให้เยาวชนได้สรุปเนื้อหาปัญหาที่เป็นต้นเหตุของเรื่องราว และคุณธรรมจริยธรรมที่สอดแทรกไว้ในเรื่องของสื่อทั้งหมดแล้วผู้อบรมและผู้เข้าอบรมฯ ร่วมกันอภิปราย สรุปกิจกรรม จะทำให้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. การจัดทำสื่อรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน โดยการบูรณาการวรรณกรรมและสื่อพื้นบ้านในจังหวัดเลย เป็นเพียงรูปแบบหรือวิธีการเท่านั้น ซึ่งผู้ที่นำไปใช้อาจเปลี่ยนแปลงเนื้อหา ดัดแปลงรูปแบบได้ ซึ่งต่อไปหากบริบทสังคมเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลง วิธีการนำเสนอหรือรูปแบบสื่อ อาจเปลี่ยนแปลงไปได้ตามสถานการณ์และความนิยมของยุคสมัยได้

10. เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). **การวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: วิธีซีคอมมิวนิเคชั่น. มหาวิทยาลัย คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
2. กำแพง จิตตะมาก. (2548). **การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
3. ชำเลียง วุฒิจันทร์. (2524). **คุณธรรมและจริยธรรม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
4. ฐาปนีย์พลสิษฐ์เนาวกุล และพรสวรรค์ สุวัฒน์ศรีย์. (2551). **การศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย**. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
5. ทิศนา แคมมณี. (2541). **การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม**. กรุงเทพฯ: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย.
6. ธานินทร์ ภัยวิเชียร. (2550). **คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริการ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
7. นีออน พิณประดิษฐ์. (2555). **จริยธรรม ทฤษฎีและรูปแบบการพัฒนา**. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
8. ปรรารณา ยศสุขและคณะ. (2554). **แนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการทรัพยากร**. ค้นเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2559. จาก <http://www.trf.mju.ac.th/lobby/lobby.php?Lpage=AT&id=AA T520101.php>.
9. ปือ ชัยยุทธ.(2551).**หลักวิเคราะห์สื่อพื้นบ้าน**.เมื่อ 6 กันยายน 2559 จาก <http://www.oknation.net/blog/porchaitut>.
10. เป็รื่อง กุมุท. (2519). **การวิจัยและนวัตกรรมการสอน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
11. พงศ์กฤษฎี พละเลิศ. (2554). **บทบาทการใช้สื่อพื้นบ้านในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนตลาดเก้าห้อง อ.บางปลาม้า จ.สุพรรณบุรี**. กรุงเทพฯ: คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
12. พนิจดา วีระชาติ. (2542). **การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
13. พรศักดิ์ เหล่ากิจไพศาล.(2551). **วัฒนธรรมพื้นบ้านและการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านไทย ทั้ง 6 ภูมิภาค**.ค้นเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2559 จาก <http://www.oknation.net/blog/porchaitut/2008/10/25/entry-3>.
14. มุมนิษฐ์ บุงอตาหยง. (2552). **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

15. วรวิทย์ นิเทศศิลป์. (2551). **สื่อและนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้**. ปทุมธานี : สกายบุ๊กส์.
16. วศิน อินทสระ (2541). **พุทธจริยศาสตร์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทองกวาว.
17. วิวรรธน์ จันทร์เทพย์. (2548). **การจัดแสดงและนิทรรศการ**. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
18. วีรวิท คงศักดิ์. (2555). **คุณธรรมกับสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: แว่นแก้ว เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด.
19. ศรัณยา สินสมรส.(2546).**บทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปของสื่อพื้นบ้านลิเกฮูลูที่มีต่อชุมชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้**.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์ (นิเทศศาสตร์พัฒนาการ): จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
20. ศูนย์พัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. [ม.ป.ป.]. **สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องภาษาถิ่นอีสานความงดงามอันภาคภูมิใจ**. ขอนแก่น: แอนนา ออฟเซต.
21. สภาวัฒนธรรมการเมือง. (2559). **การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล**. กรุงเทพฯ : สภาวัฒนธรรมการเมือง.
22. สมสุข หินวิมาน. (2548).**สื่อพื้นบ้านสื่อสารสุข: แนวคิดความหมาย**. ใน ปราณนา จันทร์พันธุ์ (บรรณาธิการ), สื่อพื้นบ้านสื่อสารสุข.กรุงเทพฯ: โครงการสื่อพื้นบ้านเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพชุมชน.
23. สิทธิพร บุญส่ง. (2552). **คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ทริบเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
24. สุภางค์ จันทวานิช. (2555) **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
25. สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). **ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมของนักศึกษา มหาวิทยาลัย : การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร :ภาควิชาวิจัยศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
26. อภิญญา เวชยชัย. (2544). **การศึกษาโครงการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุและครอบครัวในชุมชน โครงการเบี้ยยังชีพ**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขกระทรวงสาธารณสุข.